40րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2074 — ՇԱԲԱԹ 23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1919 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ 500 ՂՐՇ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250 »
ԵՌԱՄՍԵԱՅ 150 »

Բաժանորդագրութիւնք կ'սկսին ամեն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
H. Mamourian

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ԿԵՆԴԱՆԻ ՎՐԷԺՆԵՐ

Կիրակի օր յուզումի, բզկտումի, գալարատանջ ապառման օր մը եղաւ ա-նոնց համար, որոնք ապրեցան քանի մը ժամեր որբերուն հետ։

Թօթափելիս հրաբիրուած էին անոնք, կեղր. Որբանոցի որբերն, ամեն հա-սակէ, ամեն գոյնէ՝ թուխներ, խարտեաշներ, վուարթադէմիր, դաժաններ, մե-լամազձոտներ, տխուրներ, ամեն նկարագրէ՝ խոհուններ, թեթեւաբարոյներ, ծանրախոհներ, պիտակիցներ, անպիտակիցներ, ձյատախօսներ, լռակացներ, ինք-նամփոփուածներ, գիտողներ, ամեն բնոյթէ՝ բարկացողներ, կռուազաններ, բարիներ, չարեր, անհնազանդներ, պահանջկոտներ, գոհացողներ, հլուներ, խելոքիկներ, չարաճճիներ, խեղկատակներ, կատակասէրներ, և անոնք՝ այդ փոքրիկներն ու պատանիներն, խորհեցէք թէ մէյմէկ պատմութիւն ունէին, մէյմէկ ահաւոր, ահարկու, սրտաճմլիկ, աղեխարշ, ապահովեցնող, ըմբռնատա-ջնողմէյմէկ պատմութիւններ ունէին իրենց պզտիկ կամ խոշոր գանկերուն տակը . . .։

Եւ խորհեցէք թէ անոնք ամենքն ալ զուրկ էին հայրէ, մայրէ, զուրկ էին իրենց միակ նեցուկներէն։

Մարդկային միտքը, որքան ալ վարժուած ըլլայ, որքան ալ փորձառու-թեան այլազան գաւեր ստացած ըլլայ, մարդկային աչքերն որքան ալ սեւցած ու հանդիսական եղած ըլլան կեանքի սրտաճմլիկ ու աննկարագրելի տեսա-րաններու, վերջապէս մարդս ո՛րքան ալ սկեպտիկ եղած ըլլայ ու նայի կեան-քին վրայ ինչպէս որ է, առանց պահանջկոտ ըլլալու, որ ըլլայ այն ինչպէս որ կուզէ, չկրնար, չյաջողիր չյուզուիլ, բզկտիլ մը չզգալ և միևնոյն ժամանակ չխարասուզուիլ այդ որբերն պատկերացնող անցեալին և չհարբեկիլ, չգնդուիլ ու անէծքի և վրէժխնդրութեան բառեր չպղտգեցնել, յուզումէն ու պայրայթէն դողդղացող պիրկ շրթներուն ընդմէջէն։

Ականատես ըլլալ այդ փոքրիկ, կլորիկ, պայծառադէմ չորամեայ որբուկ-ներուն, նշմարել անոնց մեղանչէ ակնոցուն մէջ խառացած մեղմամղձուտ յա-ռումին, որ մերթ աստանդական մոլորեալ աստղուտիւմ մը կուենոյ, անցեալ ահաբեկող յուշավրիպումի մը վերյուշումով, դիակ կայտառ պատանի մը որ պահկին վրայ կ'կրէ սպիացած ահռելու վէրքի մը բարբառող, ազազակող, ո-գեկոչող անցեալն, հանդիպիլ ուրիշի մը՝ որու աչերն մշտատև տամ-կութիւն մը կ'յատկանշեն, որովհետև հակառակ բոլորանուէր գուրգուրանք-ներու և հոգածութիւններու, չկրնար երբէք իր առյաւէտ կորուսած մայրա-կան գորովագութ սիրոյն ու աղապատանքի կորուստին համակերպիլ, դառ-նալ ալ ու ահեակ և այդ որբերու մէն միոյն, հատիկ հատիկ, իրարմէ տար-բեր գողգոթաներն լսել, է՜հ, ամենէ սկեպտիկն ու փիլիսոփան, ամենէ քարա-սիրտն ու պաղարիւնն չկրնար երբէք աղիքներու գալարումի մը և սրտի ա-նօթինակ բաբախումի մը սուր խիթերուն չհնթարկուիլ ու արտասուելու ան-հուն, անպսակելի, անհեղիատալի փափաք մը չզգալ...։

Այդ փափաքն, արտասուելու այդ ինքնաբուխ փափաքն, վեր ամեն զգայողական փափաքներէ, ինքնաբերաբար կ'զեղուս, կամքն ու բանականու-թիւնն չեն կարող իրենց զգայողական պարտադրութիւնն արժեցնել, այդ արտ-ցունքներն ըմբռատ ու անկախ, առանց զղացնելու, առանց ազդարարութեան չեթ առ չեթ կ'կաթկթին, այրելով կոպերն և զովացնելով արտևանունքները ու այտերու խոռոչներուն մէջ կանգ կ'առնեն մանրերորդ մը՝ ցեղին վրէժը չղացնելու, որովհետև անոնք առայժմ անզօր են և դատապարտուած մշտա-հոս աղբիւրներու նման հոսելու . . .։

Ազգ. կեդրոնական Որբանոցի այդ որբերն սակայն ապահովաբար գիտակ են, թէ՝ անոնք Իզմիրի հայութեան զաւակներն են, թէ անոնք առողջ ու կայտառ երիտասարդներ ըլլալու ահմանուած են, թէ՝ անոնք լաւ ուսում ու կրթութիւն ստանալու շաւիղին մէջ կ'գտնուին և թէ Իզմիրի հայութիւնն բարոյապէս և ֆիզիքապէս զիրենք մարզելէ ետք պիտի դարձնէ հայրենիքի իրենց ծննդավայրերն, որպէսզի Հայաստանի վերաշինութեան նուիրական գործին մէջ անոր հիմնաքարերը դառնան, անոր վերապարծնումին ստացա-ներն հանդիսանան։

Եւ այդ բաժանումի օրն թող ապահով ըլլան թէ՝ մեր աչքերն չպիտի տամկանան, մեր սրտերն չպիտի յուզուին երբէք, որովհետև ապահով պիտի ըլլանք թէ մեր զաւակներն իրենց վրէժները պիտի լուծեն, իրենց գարաւոր ոսոխներն պիտի ահմռկեցնեն ու ապչեցնեն բարձր բռնելով հայրենի դրօշն և գառնալով արևելեան քաղաքակրթութեան պահնացուներն ահռելիները։

Եւ ցեղին վրէժը լիուլի, ամբողջովին հաւաքապէս լուծուած պիտի ըլլայ, որով և պիտի ցամքին առյաւէտ հայուն տամուկ աչքերն և դադրին հայուն տառապանքի ու ողջակիզման չարաբաստիկ անցեալը։

Այդ օրէն է որ պիտի սկսի ապրիլ Հայը։

Հ. Մ.

տէք անշուշտ թէ՝ անոնց կարգին չեմ դասեր պարահանգէստներն, որ կապ չունին մէջն տեղ գրուած հարցումիս հետ։

Չէք ուզեր պատասխանել, ըսեմ առանց վայրկեան մը իսկ դադրելու, թէ իգական սեռը, գոնէ մերկ կ'պտտի քան թէ տան մէջ, ո՛վ որ կրնայ այս պնդումին հակա-ռակն ապացուցանել, պատրաստ եմ հրապարակաւ յիտս կոչում ընելու, բայց անշուշտ աւելորդ պիտի ըլլար հոս յիշեցնել թէ՝ բացառութիւններ վրայ չեմ խօսիր, թէև անոնք փոք-րամասնութիւն մըն են, այլ խօսքս ընդհանուրին վրայ կ'գառնայ։

Եւ օրինակ մը տալով պիտի ծած-կեմ հայելիս մերկասութիւններու ցու-ցադրութեան պատկերացումէն փրկելու համար անոր յղկուն ու փայլուն մա-կերեսը։

Կին մը անցեալ կիրակի օր եկե-ղեցի կ'երթայ, բայց հազիւ դռնէն ներս կ'մտնէ, քահանայ մը կ'մօտենայ և քաղաքավարութեամբ կ'զգացնէ թէ՝ եկած տեղը հկեղեցի մըն է և թերևս սխալմամբ ինք կարծած է թէ պարահանգէստ մը սրահը պիտի մտնէ և կ'զարձնէ այդ կինն, որ մոռ-ցած էր կուրծքը, կռնակը, իրանը, թևերը, սրունքները գոցել . . .։

Արդ՝ դեղեցիկ սեռը ատեն մէջ այս-քան կ'ներկանա՞յ, երբէք և ինչպէս կուզէք որ մերկանայ, քահի որ ա-մենքն ալ շատ քիչ բացառութեամբ իրենց առներուն մէջ կ'մտին, կ'առ-նին, կրակարանին քովէն չեն բաժ-նուիր մանաւանդ ձմեռն և երբ ար-դուզարդի ժամը կ'հասնի դուրս վտ-ղոց հլնելու պահը կուգայ, կ'սկսին կարծես քրտնիլ, տաքնալ, չնչահեղձ ըլլալ և ոբքան կ'մերկանան այնքան կրակ ու բոց կ'ժայթքին . . .։

Եւ կրնաք ուրանալ թէ՝ մերկասու-թիւններու այսքան տարօրինակ ցու-ցադրութիւն մը, համաշխարհային պատերազմին անբարոյիկ ազդեցու-թեան պտուղներէն մին չէ . . .։

Եւ ինչո՛ւ . . . բայց ի՞նչ հարկ, ա-նեւի հեռուներն քչտելու։

ԵՍ

ՀՈՖԵԼԻՔԻՆ ՄԷՋ

Համաշխարհային պատերազմը ա-րեն քան տակնուվրայ ըրաւ աշխար-հիս մէջ։

Ոչ միայն այլայլեց տիրող կարգ ու սարքերն, ոչ միայն խախտեց՝ կարգ մը նուիրականութիւններ, ոչ թէ միայն վիրիվայր շրջեց ընկալեալ մաքուր սովորութիւններ, այլ նաև շրջեց մարդկային ազգի նկարագիրն, այ-լայլեց անոր բնոյթն, չառագանեց անոր պայծառութիւնն, վերջապէս հիմնայատակ ըրաւ արեն քան և թե-րևս տարիներու երկար տոզանցումի մը կարօտ պիտի ըլլանք, եթէ ոչ նախկին կորսուած կազմին տիրանա-լու, գէթ վերստանալու մեր ընա-կանոն վիճակը։

Այս յառաջաբանէ ետք, կ'խորհիք թերևս թէ՝ ինչ նիւթի վրայ պիտի ճառեմ. համբերող եղիք, նիւթս թե-րևս առաջին ակնարկով այնքան յուզ չերևի ձեզի, բայց եթէ ձանձրոյթն առնէք պահ մը խոկալու, անկասկած եմ թէ՝ պիտի ըմբռնէք անոր լրջու-թիւնն և մեզաղրելի չպիտի գտնէք յառաջաբանիս հոծութիւնը։

Կիներն, օրիորդներն, վերջապէս գեղեցիկ սեռը տա՞ն մէջ իր ներ-քին-նին մէջ աւելի հապճեպ կ'կրէ թէ դուրսը, փողոցը, այցելութիւններուն, թէյասեղաններուն, պարահանգէս-ներուն, սրճարաններուն մէջ, կ'դի-տէք անշուշտ թէ՝ անոնց կարգին չեմ դասեր պարահանգէստներն, որ կապ չունին մէջն տեղ գրուած հարցումիս հետ։

Չէք ուզեր պատասխանել, ըսեմ առանց վայրկեան մը իսկ դադրելու, թէ իգական սեռը, գոնէ մերկ կ'պտտի քան թէ տան մէջ, ո՛վ որ կրնայ այս պնդումին հակա-ռակն ապացուցանել, պատրաստ եմ հրապարակաւ յիտս կոչում ընելու, բայց անշուշտ աւելորդ պիտի ըլլար հոս յիշեցնել թէ՝ բացառութիւննե-րու վրայ չեմ խօսիր, թէև անոնք փոք-րամասնութիւն մըն են, այլ խօսքս ընդհանուրին վրայ կ'գառնայ։

Եւ օրինակ մը տալով պիտի ծած-կեմ հայելիս մերկասութիւններու ցու-ցադրութեան պատկերացումէն փրկելու համար անոր յղկուն ու փայլուն մա-կերեսը։

Կին մը անցեալ կիրակի օր եկե-ղեցի կ'երթայ, բայց հազիւ դռնէն ներս կ'մտնէ, քահանայ մը կ'մօտենայ և քաղաքավարութեամբ կ'զգացնէ թէ՝ եկած տեղը հկեղեցի մըն է և թերևս սխալմամբ ինք կարծած է թէ պարահանգէստ մը սրահը պիտի մտնէ և կ'զարձնէ այդ կինն, որ մոռ-ցած էր կուրծքը, կռնակը, իրանը, թևերը, սրունքները գոցել . . .։

Արդ՝ դեղեցիկ սեռը ատեն մէջ այս-քան կ'ներկանա՞յ, երբէք և ինչպէս կուզէք որ մերկանայ, քահի որ ա-մենքն ալ շատ քիչ բացառութեամբ իրենց առներուն մէջ կ'մտին, կ'առ-նին, կրակարանին քովէն չեն բաժ-նուիր մանաւանդ ձմեռն և երբ ար-դուզարդի ժամը կ'հասնի դուրս վտ-ղոց հլնելու պահը կուգայ, կ'սկսին կարծես քրտնիլ, տաքնալ, չնչահեղձ ըլլալ և ոբքան կ'մերկանան այնքան կրակ ու բոց կ'ժայթքին . . .։

Եւ կրնաք ուրանալ թէ՝ մերկասու-թիւններու այսքան տարօրինակ ցու-ցադրութիւն մը, համաշխարհային պատերազմին անբարոյիկ ազդեցու-թեան պտուղներէն մին չէ . . .։

Եւ ինչո՛ւ . . . բայց ի՞նչ հարկ, ա-նեւի հեռուներն քչտելու։

ԵՍ

ԻՆԶՊԷՍ ԴԱՐՄԱՆԵԼ
ՍՓԱՒՈՒԹԻԶՄԻ ՎՏԱՆԳԸ

«Արեւելեան Մամուլ»ի յարգելի խմբագրապետը Աքսուէթիզմի ահա-զանգը հնչեցուց։

«Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ Աքսուէթիզմի հակառակորդ չ'ըլլալով հանդերձ, կը յայտարարեն թէ Աքսուէթիզմը վտանգ մըն է. զարմանալի քննադատութիւն» պատասխան իրեն ահազանգին զօրանջ-նեը խափանելու ձիգ մընելու հա-մար։

Քանի մը թռթռալ ուզեցի ի վեր հանել և հերքել «հրապարակագրին բացարձակապէս անըմբռնելի հակա-սութիւնը» որ մատնանշուեցաւ լի-սերի մը կողմէ։

Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ Աքսուէթիզմը որ կոչուած է տղուն հոգեկան, մտային և ֆիզիքական ուժերը ներդաշնակօրէն զարգացնելու միակ բանաւոր և ի-մաստուն միջոցը. և հետեւաբար ար-դի դաստիարակութեան մեծագոյն ազ-դակը ըլլալու, կը նկատուի իբր լուրջ վտանգ մը։

Ինդիրը հրեացածին չափ խրթին չէ՛։

Աչխարհի վրայ մարդոց բարօրու-թիւնը ապահովելու հաւատիքը տուող չատ մը միջոցներ և հնարքներ իրենց սխալ կիրարկումով կ'ըլլան ահաւոր դժբաղդութիւններու ծնունդ տուող պատ-ճառներ, լուրջ վտանգներ։ Օրինակով մը խօսինք. — Ջնաչխարհիկ հականե-խականներ, որոնք զմեզ զերծ կը պա-հեն հիւանդութիւններէ, և «հրաշա-գործ չիճուկներ, որոնք մահամերձին կեանք կը պարգեւեն, տգէտի մը կամ անհաւատալակչիռ ուղեղ մ'աւնեցողի մը ձեռքին մէջ մահացու վտանգներ կը դառնան։

Նոյնն է նաև բարոյական աչխարհի մէջ, ուր ամենէն առողջ ու երկնա-տուր սկզբունքներն անգամ, իրենց սխալ կիրարկումով կը դառնան ահա-ւոր ազէտներու պատճառներ, «լուրջ վտանգներ»։

Մեր մէջ չափէն աւելի ընդունե-լութիւն գտած է «Գէօնոլը կոքնալ է» ճչմարտութիւնը, զոր չարաչար գոր-ծածելով ամենքս ալ հզօրապէս կը հա-ւատանք թէ — սխա՛լ հաւատալիք — «յաժարականութիւն» մը թիւր ըմբռնուած «ազգասիրութեամբ» մը զօրա-ցած կարող է «հրաշչքներ գործել։ Սակայն, եթէ կ'ուզենք առանց կապ-կռութիւն մ'ըրած ըլլալու, իրապէս հետեւիլ գարուս պահին, պէտք է ա-ռանց զառածելու վերոյիչեալ ճշմար-տութիւնը, անոր կցենք նաև հետե-եալը «Գէօնոլը կոքնալ է» իղձեր, բաղձանքներ, բարեմասնութիւններ, փա-փաքներ, մարմաջներ, յաժարականու-թիւններ, ազգասիրութիւններ, բոլորն ալ միայն ու միմիայն օգը լեցնող չոր բառեր կը մնան եթէ երբէք չ'հնթար-կուին լուրջ և խորունկ պետակցու-թեան մը։ Ոչ միայն այդ այլ նոյնիսկ վտանգաւոր կը դառնան մտիւով գմեզ անխորհուրդ գործերու, սխալ քայլե-րու և անգութ անգուդող անցնիլ կարենալու պատրանքն ունենալու չափ կը յիմարացնեն զմեզ։

Ահա այսպէս «ամէն բանի կարող» ըլլալու սխալ ըմբռնում մը և հետ-եւարար բարեբար սկզբունքներու սը-խ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ, Հուն. 20-ին Հայաստանի Ռազմահեղափոխական Խորհուրդը ստացավ Ֆրանսիայի Հանրապետության Ազգային Ժողովի հետևյալ հեռագիրը.

«Ազգային Ժողովի Նախագահ Պուանկարեն հրաժարական է տվել։ Նրա տեղը զբաղեցրել է Ֆրանսիայի Սենատի նախագահ Դեշանելը։ Նոր կառավարության կազմում ընդգրկված են Ֆրանսիայի ամենահետադիմական տարրերը։ Ֆրանսիայի ժողովրդի մեծ մասը ատելությամբ է վերաբերվում նոր կառավարության նկատմամբ։ Ֆրանսիայի ժողովուրդը պահանջում է Պուանկարեի և նրա կառավարության անմիջական հրաժարականը։ Ֆրանսիայի ժողովուրդը պահանջում է, որ Ֆրանսիայի Ազգային Ժողովը հրավիրվի արտահերթ նիստի

Խ. Չուլուք Պէնտրասեան	50
Գ. Խան. Գրիգորեան	50
Պօղ. Ճեան	40
Կիւմիշեանի արգելքը	40
Դրամի Տարբերութիւն	50
Փոքրիկն Սարգիս	25
Ոմն	25
Ոմն	22
Ոմն	20
Փոքրիկ Խօրասանճեան	20
Աննա Մարտիրոսեան	20
Անահիտ Կիրակոսեան	10

Վերոյիշեալ 2000 ոսկին Պօլսոյ Պատրիարքութեան Ջուէն Արքեպիսկոպոսի ղրկուած է օսմանեան պանքայի միջոցաւ։

Սոյն 2000 ոսկիէն զատ կան նաև տասնըչորս կտոր մատանի ևայլն, էօտէմիշի թազականութեան յանձնուած որոնց արժէքը 1400 դահեկան կ'արժէ գրեթէ։

Էօտէմիշի Հանգանակիչ Մասնախումբի Գանձապետ՝

Յ. ԷՓԵԷՄԻՋԵԱՆ

Ազգային Անցուդարձ

Երէկ քաղաքապետը Առաջնորդարան այցելելով երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է Տիգրապահ Հօր հետ, երեսփոխ. ընտրութեանց շուրջն։ Քաղաքապետը առաջարկած է որ, ընտրական ժողովին մէջ գտնուին նաև հայ անդամներ, ինչ որ կը նշանակէ գործակցիլ կամ համամտութիւն յայտնել երեսփոխանեկան ընտրութեան։ Տիգրապահ Հայրը լսած է թէ, պատրիարքարանէն ստացածհրահանգներուն համաձայն իշմիրի հայութիւնը ձեռընպահ պիտի մնայ ընտրութիւններուն մէջ։ Քաղաքապետը բաւական պնդելէ վերջ իր առաջարկին վրայ, մեկնած է։

— Երէկ Տիգրապահ Հայրը այցելութիւն տուած է Գուներց մետրապոլիտ Գեր. Խրիսոթոմոսի և տեսակցած է իշմիրի ընտրութեանց շուրջ։ Կուսակալ Իզզէթ Պէյ. Տիգրապահ Հօր առաջարկած էր որ այս մասին տեսնուի յունաց մետրապոլիտին հետ և միասին կարգադրութիւն մը ընեն։

—Երէկ գիշեր Քաղաք.ժողովը մեծամասնութիւն չկազմելուն համար նիստ չէ գումարած։ Ներկայ գտնուած են Պ. Պ. Մ. Մօրուքեան, Յ. Հաբունց, Տ. Աչեան և Վ. Գալապանեան, և խորհրդակցութիւններ ունեցած են օրակարգի զանազան խնդիրներու վրայ։

— Առաջնորդ Տիգրապահ Տ. Ցոլհան Ծ. Վրդ. Կարապետեան երէկ Գուներց Մետրապոլիտ Գեր. Խրիսոթոմոսի այցելութեան առթիւ խորհրդակցած են կառավարութեան կողմէ իրենց եղած հրեսփոխանական ընտրութեանց հրաւէրին մասին և որոշած են պատասխանել նահանգիս կուսակալ Իզզէթ պէյի որ իրենք իրենց գատրիարքարանէրէն կախում ունենալով, չեն կրնար ո և է կերպով պատգամ տալ եղած հրաւէրին, քանի որ իրենց եկած հրահանգներն որոշ և կարուկ են այս մասին, այսինքն չմասնակցիլ Օսմ. երեսփոխանական ընտրութեանց։

— Ձիպուքթիէն Գ. Ռ. Որբերեան Առաջնորդարան գրով մը մանրամասն տեղեկութիւններ կուտայ Մարզուան Միրգաի կտակին վրայ։ Այդ կտակին արտադրած գումարն է մօտ 43000 փր. որոնք հատատարապէս պիտի բաժնուին ազգային չորս հաստատութիւններու, Ազգ. վարժարաններու, Հիւանդանոցի, Եկեղեցիին և Որբանոցին։ Մարզուան Միրզա Եւ Ծովպոյ Ծխատէր բէժիին մեհնաշնորհին մէջ հարիւրին 32,5 բաժին մը ունի, այդ բաժինը կը նուիրէ նաև վերոյիշեալ հաստատութեանց։ Այդ բաժինը վերջին 15 ամսուան մէջ 10,000 փր. չափ բերած է, որ նոյնպէս պիտի արտադրուի այն հաստատութեանց։

— Ակնհայտ և Գրգռագոյն կը տեսկայնեն Առաջնորդարան թէ Օսմ. երեսփ. ընտրութեանց մասնակցելու հրաւէրին ուրիշ մրջոց չեն գտած եւ թէ ոչ մասնակցիլ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Հ· Ա· Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Իրծէ

Ա.— Միութիւնս իրկեզրոնատեղին հաստատած է Ապտուլ փողոց թիւ 10 (Մէկալէս Տավերնէյի մօտ) ուր պէտք է դիմել ամեն տեսակ այն որ կրնայ կամ ընդհանրապէս յարաբերութիւն հաստատել Ձէ կամ Ֆրանկաց թաղ թիւ 132։

Բ.— Միութիւնս իր ծրագրին ենթադրած արտադրութեանց համաձայն ձեռնարկած ըլլալով պատրաստել Իզմիրի շրջակայից արուեստաւորներու ամբողջական վիճակագրութիւնը, ի մասնաւորի կը խնդրէ քաղաքիս և թեմերը բնակող բոլոր մասնագէտ, ազատ արուեստաւոր, արհեստաւոր ու գործաւոր դասակարգներէն, միութիւնս անգամ կամ ոչ, որ հաճին անյապաղ յղել մեզ իրենց անունը, մականունը, հասցէն, ծննդավայրը, արհեստը, տարիքը և ամենայն ինչ որ կամ ոչ։

Ամեն անոնք որ այս հրաւէրին փութով պիտի պատասխանեն, համագումած ըլլան թէկնահատելի ծառայութիւն մը մատուցած պիտի լինին հայրենի վերաշինութեան կենսական գործին նկատմամբ։

Գ.— Միութիւնս, ամեն տեսն որ իրեն դիմումի ըլլայ ի վիճակի է տրամադրելու ամեն տեսակ գործաւոր, արհեստապետ, մասնագէտ ևլն։ կը կատարէ քաղաքավարիներ և կը պատրաստէ ծրագիրներ ճարտարարուեստի գանազան հարցերու շուրջ, միութեան անգամներէն ձեռնհաս մասնագէտներու միջոցաւ։

Դ.— Կը հրաւիրուին աշխատանք չունեցող գործաւորները գալ անյապաղ և արձանագրուիլ միութեանս կեդրոնատեղին։

ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ

Գաղթեան կտակի համար դիմող թեկնածուները կը հրաւիրուին անձամբ ներկայանալ Ուսումն. Խորհրդոյ նիստին յառաջիկայ Ուրբաթ 24 Հոկտ. ժամը 5ին յԱռաջնորդարան՝ կտակի պայմաններու մասին նախնական քննութիւն կատարուելու համար։

Ներկայացողներէ պիտի պահանջուին՝

1. Ծննդեան վկայագիրը
2. Մեսրոպեան կամ Հռիփսիմեանցի մէջ ուսում առած ըլլալու վկայական
3. Բարի վարուց և պարկեշտութեան և
4. Որբ կամ աղքատիկ ծնողաց պատկ ըլլալու վկայագրեր։

Այն նիստին չի ներկայացողը իրաւունք չը պիտի ունենան յետոյ մրցման քննութեան մասնակցելու։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԴԱՒԱՌ. ՎԱՐԶ. ՉՐԻԽԴԵԱՆ
(Կ'Նէ.)

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ

Ա. ԲԻՐՅ ԵՒ ԸՆԿ. ՏՈՒՆԸ

(A. Pearce & Co.)

Տպարիս մէջ մասնաճիւղ մը հաստատած ըլլալով, պատուարժան վաճառականներէն կը խնդրէ որ բարեհաճին այցելել իրենց գրբատանենակը, ուր մանիֆաթուրայի ամեն տեսակ երվայշներու հոխ հաւաքածոյ մը իրենց տրամադրութեան տակ դրուած է։

Մ. ՄԱՐԿԱՍՍԱՆ
Ընդհ. Ներկայացուցիչ
ամերոյ Փոքր-Ասիոյ

45 ՊԱՒՐՃԵԱՆ ԲԱՆԱԿ
ԹԻՒ 10-12—8-·

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

23 Հոկտեմբեր 1919

ՎԻՆԻԶԷԼՈՍ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Մ. Վինիզելոս Բարիզի Հայոց Ներկայացուցիչներուն յայտարարած է թէ՝ Հայկական խնդիրն նոյնիսկ Հայերու կողմէ պիտի լուծուի։ Ուստի Հայաստան կը մաղթէ որ Ամերիկա ընդունի յանձնառութիւնն Հայ թշուառ ազգին բարձրացման համար։

ԹՐՔԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Բացի Օսմ. կառավարութեան ուղղած փափաքն բարձրագոյն խորհուրդին, թրքական հարցին փութով լուծուելուն առթիւ Ուիլսընի սկզբունքներուն համաձայն, ուրիշ կոչ մըն ալ եղած է Ամերիկեան կառավարութեան թրքական հարցին փութով եզրակացութեան մը յանգուելուն, հիմնուած Օսմանեան ժողովուրդին կամքին համաձայն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսայէ Սուրիոյ բարձր քոմիսէրը յայտարարած է Հավասի գործակալութեան ներկայացուցիչին թէ՝ Սուրիոյ մարզերէն Անգլիական ոյժերը ետ պիտի կոչուին և անոնց տեղ Ֆրանսական զօրաբաժիններ պիտի գետեզուին։

ԹՈՒՐՔ ՓՈԽԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թուրք կառավարութիւնը յարմար և նպաստաւոր պայմաններով փոխառութիւն մը ընելու համար դիմում կատարած է Համաձայնական տէրութեանց։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ժամանակէ մը ի վեր թափուր մնացած Յունաց Պատրիարքական Աթոռին յաջորդ մը ընտրելու համար, Պատրիարքարանի մէջ ընտրական ժողովը պիտի գումարուի։

ԹՈՒՐՔ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ

Թէև պաշտօնապէս Հաշտութեան Համաժողովէն Թուրքիոյ հրաւէր մը չէ եղած, սակայն Պօլսոյ Համաձայնական ներկայացուցիչներն Թուրք կառավարութեան կը հաւաստեն թէ՝ Թուրքիոյ հաշտութեան խնդրոյն կարգադրութեան համար Թուրք պատուիրակներ պիտի ուղարկուին։

Մ. ՔԼԷՄԱՆՍՕ ՊԻՏԻ ԽՕՍԻ

Մ. Քլէմանսօ Ֆրանս. խորհրդարանին մէջ իր քաղաքականութիւնն դարձուելու համար ճառ մը պիտի խօսի, որու մեծ կարևորութիւն կուտան դիւանագիտական շրջանակներու մէջ։

ՋՕՐ. ՏԷՆԻՔԻՆ Ի ՄՈՍԿՈՒԱ

Ջօր. Տէնիքին իր բանակին հետ դէպի Մոսկուա կը յառաջանայ։

ՀԱՇՏ. ԲԱՐՁՐ. ԽՈՐՀՐԴԻՆ ՄԷՋ

Հաշտութեան Բարձրագոյն Խորհուրդը իր վերջին գումարման մէջ քննութեան ենթարկած է Համաձայնական ոյժերու կողմէ գրաւուած հողամասերու հարցը։

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝ՆԵՐ ՄԻԼԼԻՒ ՀԵՏ

Ազգ. չարժումին հետ չփման մէջ գտնուելու համար Պօլսէն մեկնող Ժողովրդ. Նախարար՝ Սալիհ փաշայի հետ, Կայս. թիկնապահ՝ Նաճի պէյ ևս ուղևորած է և անցեալ կիրակի Սամսոն հասած են։

ՓԷՐԻՏ ՓԱՇԱՅԻ ՑԵՍՑԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆէրիտ փաշա Պօլսոյ Համաձայնական Անգլ. բարձր. ներկայացուցիչին հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է։

ԳԱՏԸ - ՔԷՕՅԻ ԿՐԻՍՏՈՆԵՑԿ

Օսմանեան երեսփ. ընտրութեանց մասնակցած են Գատը - քէօյի քրիստոնեաները։

ԳՐԱՒՈՒՄՆԵՐ

Հելլէն ոյժերու կողմէ գրաւուած է Գարա - ադաճը, իսկ Ֆրանսական ոյժերու կողմէ Տէմէ - ադաճը։

ՈՒԻԼՍՐՆ ՎՏԱՆԳԻ ՋԵՐԾ

Վերջին պահուն Աւաշինկթընէ հասած լուրեր կը տեղեկացնեն թէ յանկարծական բարեփոխում մը յառաջ եկած է Մր. Ուիլսընի վրայ և թէ տեղի ունենալիք վիրաբուժական գործողութեան այլևս պէտք չէ սեանուած։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

«Թրիպիւնա» կը գրէ թէ նախարարաց խորհուրդը գումարուած է և մասնաւորապէս զբաղած Նաակօ Սլաւներու հետ տրուող յարաբերութեանց վրայ, յետոյ վիճաբանած է հաշտութեան պաշտօնակրի հետ առնչութիւն ունեցող խընդիրներու վրայ։

ՄՐ. ՄՕՐԿԷՆԹԱՈՒ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Պօլսոյ նախորդ Ամերիկեան դեսպան Մր. Մօրկէնթաու յայտարարած է ԹԷ Անգլիա կը փափաքի որ Ամերիկա յանձնառութիւն ստանձնէ Փոքր - Ասիոյ։

ԳԵՐՄԱՆ ՆՈՒՐ ԳԱՀԼԻՃԸ

Գերման նոր գահլիճը կազմուած է, հոն կան 6 ընկերվարականներ և 4 ռամկավարներ։

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՏԵՄԻԹԱՆ
ԶԻՄՆՈՒԱԾ ՀՏՏԻՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարանեկան հրաւիրագիրներ զեկուցատոմսեր եւ Ժահազրներ եւն.

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագլուխներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս ծանուցման մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր

Կ'ամն լեզուէ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ՔՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՐՈՂՆԵՐՈՒ ՊԷՏՔ ԵՒ ՊԱՏՇԱԽ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՐԾՆԿԵՐՈՎ.

Մաքուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր

խնդրանքներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԱՆ

Պ.

Գոհ ունինք ձեզ ծանուցանելու թէ, մենք գործակալ կարգուած ենք տեղւոյս հրապարակին վրայ՝

ՏԻՆՔ

ինքնաշարժ կառքերու ընդհ. ընկերութեան, իր հրամանին տակ գործելով և ի վիճակի ենք կատարել մեզի ուղղուած ամէն յանձնարարութիւնք՝ փոխադրող - կառքերու, ամէն կարգի ինքնաշարժերու, մարկոյկներու, հրկրագործական մեքենաներու եւլն.։

Լիուլի ըլլալով որ. մեզ պիտի պատուէրք ձեր յանձնարարութիւններով, հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւատացին։

ՈՐԴԻՔ ՋԱՆԱՐՏԻ ԼԱՆՏԻ

ԱՌԺԱՄԵԱՑ ՀԱՍԷՔ՝

Լօմալ Չօնիչեր, Մարիթիմա Իթալիանա գրասենեակներէ։

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ"

Թերթս ժամալը աւելի ընդարձակուած ըլլալով, այժմ ի վիճակի եմ աւելի շատ տեղ մը տալ ծանուցմանց թաժնիս, նոյնիսկ եթէ ամեն օր հարկ ըլլայ մեծնոյն ծանուցումն կրկնել, ինչ որ ասկից առաջ ի վիճակի չէիմ ընելու։

Գոնացուցիչ պարունակներ փոքր կամ մեծ, մէկ կամ աւելի ծանուցմանց համար։

Դիմումներ կ'ընդունուին առտուընէ մինչեւ կէս գիշեր։

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD. LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD. LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD. LIVERPOOL

Դիմել ամէնատասնութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ
Լ.ԵԻ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԱՐԱՐԱՏ

ԱՂԻՔԸ ՅԱՐՔԵՒԱՆՆԵՐ

ԱՐԱՐԱՅԻ ՄԵՐ ԱՆՄԱՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՓԱՌՔԻՆ ՁՕՆՈՒԱԾ

ԱՂԵՒԱՐԴ ՅՈՒՇԱԳԻՐՔԸ

Պատկերազարդ շքեղ հատոր մը զոր հեղինակը վերատին լոյս կ'ընծայէ

ԱՐԱՐԱՅԻ ԱՒԱՋԻՆ ՏԱՐԵԳԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԳԻՆՆ Է .

Մի մոռնաք «Արարատ»ին օրինակներ նուիր ղրկել հայ որբերուն եւ կրթական հաստատութիւններուն

Դիմել՝ ՓԷՇԻՇԵԱՆ և ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ տպարաններէն, Ֆրանկաց Քաղ՝ գ. ՍԱՐԳԻՍ ԳԱՋԱՋԵԱՆԻ և ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ

ԹԷՈՏՈՐՈՍ ԲԱԽՆՈՒՏԻՍ

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿ Ն ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ

Ջրաբուժութիւնը մարթը կը մաքրէ, արտաշնչութիւնը կ՝ դիւրացնէ արեան չրջանը կը փութացնէ և մարմնոյն անդամալոյծ մասերուն ոյժ և առողջութիւն կը պարգեւէ։

Լոդանք ածխաթթուի } բիւրեղաթիւղի հմր.
» պարէտ }

տուք ու պաղտուչը կինեռու և այրերու համար առողջութիւն է։

Բէչխիրէ ճտաէսի նոր փառան դէմ Ցքնարք փողոց Թիւ 18-32։

Հազար Ֆրանք տուժելու պատրաստ է, եթէ հաստատել յաջողին թէ վնասակար է առողջութեան համար տուչը։

ՕՆՆԻԿ Կ. ԹԱՂԷՈՍԵԱՆ

Մասնագէտ, Ո---ցիէ

ՑԱՆՁՆ Կ'ԱՌՆԷ

Ա.— Անկլօ—Սաքսոն գրութեամբ վեց ամսուան մէջ ուսուցանել Ֆրանսերէն խօսակցութիւն։

Բ.— Երեք ամսուան մէջ Ֆրանսերէն տեւտրական թղթակցութիւն։

Կը խմբագրէ հայերէն և Ֆրանսերէն նամակներ և խնդրագրեր։

Կը կատարէ գրաւոր փոխադարձ հարազատ թարգմանութիւններ հայ. Ֆրանս. և Քրք. լեզուներով։

Հասցէ, Այա Եօրկի Քաղ. Ցէլկէր փողոց Թիւ 18։

ԳՆԵԼ ԱՃԱՊԱՐԵՑԷՐ

ՄՕՐԿԷՆ ԹԱՈՒ ԼԷՓՈՒՐՈՒ

Ա.ՆԿԼՕ - ՍԱՔՍՈՆ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Անկլօ - սաքսօն հոգեբանն ու մանկավարժը նորածինին մարմնոյն, մտքին ու հոգւոյն մէջ ծրարուած կը տեսնէն ժառանգական բազմաթիւ թանկ կարողութիւններ, ձիրքեր, ընդունակութիւններ. զորս պէտք է տեսնել, խնամել, մարզել ու մշակել երբ անոնք գան ծնիլ կամ յայտնուիլ մանկական կամ պատանեկան օրհնեալ շրջաններուն մէջ։

Ինչ է դաստիարակութիւնը իր ամենէն արդիւնական առումով։

— Դաստիարակութիւնը թէ կիտութիւն մրն է և թէ արուեստ մը որ կը ձգտի ներդաշնակ ու ամբողջական զարգացում մը տպահովել մանուկին և պատանիին ֆիզիքական, իմացական ու կամեցողական ներաշխարհներուն մէջ ծրարուած ժառանգական բոլոր կարողութիւններուն ձիրքերուն և հնարաւորութիւններուն։

Արդարև չկայ չափահասներու մօտ մեր հիացումը գրաւող ոեչ արուեստ, արհեստ կամ գեղարուեստ, ձեռական, իմացական, բարոյական ոեչ ճարտարութիւն, կարողութիւն կամ բարեմասնութիւն որ մանուկին և պատանիին մէջ չունենան իրենց համապատասխան ժառանգական ձիլիր, հոգ չէ թէ, խիստ սաղմնային վիճակի մէջ։

Այսպէս մեր մանուկներուն էութեանց մէջ սքողուած կան, և մասնաւոր կարգաւ մը ի յայտ կուգան ապագայ երաժիշտը նկարիչը, ճարտարապետը, քանդակագործը, մշակը, կրկրախոյզը, զօրավարը, պիտուն, արհեստաւորը, վաստակաւորը, վարդապետը։

Ժառանգական կարողութիւններու և ձիրքերու 100 ին 95 ը երևան կուգան մանուկին և պատանիին մէջ մինչև 15 — 16 տարիքը, բնազդային միաւորներու, գործունէութիւններու, չահագրգռութիւններու ձևին տակ։

Բնազդներու մասին կատարուած հոգեբանական վերլուծումն ու տրոհումները խիստ կենսական յայտնութիւններու ծնունդ տուած են։ Այսօր հաստատուած է թէ, ժառանգական բոլոր ձիրքերը իբր բնազդ կը ծնին։ Մէկ բնազդը կեանքի որոշ տեսողութիւն մը ունի որուն ընթացքին կը ձգտի ունակութեան փոխուելու. միջավայրին կամ ընկերութեան օժանդակութիւններով։

Եթէ միջավայրը և մարդկային ընկերութիւն անտարբեր, անհամբոյր կամ թշնամական վերաբերում մը ունենան հանդէպ ծնող բնազդի, ան կը չքանայ, կը մահանայ, առանց ծնունդ տալու համապատասխան ունակութեան։ Մեռնող բնազդը անդամ մը ևս չի ծնիր։

Շունի մը վրայ կատարուած փորձ մը աւելի յստակ կերպով պիտի կրնայ բացատրել միտքս։

Ծնած վայրկեանէն սկսեալ սենեակի կեանքը տպրած չնիկ մը, չորս ամիս ետք, կսկսի թաթիկներով թեթև մը վերցնել գորգերուն եզերքները և հոն պահել ինչ մանր առարկայ կամ խաղալիք որ գտնէ։ Շուներուն յատուկ աւելորդ միս կամ ոսկոր պահելու բնազդն է որ արթնցած էր։ Քանի մը շաբաթ ետք կը վերլանան շան այս շարժումները որ խաղեր կը թուին տնեցիներուն։ Բնազդը կարճաւոր կեանք մը ունեցած էր առանց ոսկոր կամ միս թաղելու ունակութիւնը ձգելու, անոր համար որ բնական միջավայրը անհրապոյր է, գորգը երբէք հողի դէմ չէր կրնար խաղալ և յատոյ, տնեցիներուն բացատրիկ հոգածութիւնը իրեն հանդէպ, անօթի մնալու առիթներ չէր թողուցեր իրեն, որով յիշեալ բնազդը, առ ի չգոյէ միս կամ ոսկոր պահելու ստիպողականութեան, չքացեր էր առանց համապատասխան ունակութիւն մը թողելու իր տեղն։

Ենթադրենք հիմայ որ, մանկան մը մօտ, ի մէջ այլոց, ծնաւ նաև երաժշտական բնազդը, մանուկէ մանուկ կը տարբերի անոր ծննդեան թուականը. ընդհանրապէս 6 էն մինչև 11 տարիքը երևան կուգայ անիկայ։ Եւ ահա տղուն մօտ կը տեսնուի անգուսպ տենչ մը նուագելու։ Անոր ձեռքին մէջ, մատներուն տակ կամ շրթներուն վրայ ամեն բան նուագարանի կը փոխուի։ Տան գուռը, ճաշի սեղանը, ձեռքը անցնող ափսէն կամ թիթեղի կտորը կը վերածուին թմբուկի, եղէգի կտորը, ուսի իսկ ոսկոր, ոլորուած մագաղաթը կ'այլափոխուին սրնգի կամ փողի։ Ես չատ եմ տեսեր մանուկներ՝ որոնք վարժարանին մէջ գաշնակի վերածած են իրենց գզրոցները ձիւապոչի թելեր լարելով հոն, և, ուսուցչէն պատժելու վտանգն իսկ արհամարհելով փորձած են նուագել։ այնքան հզօր է բնազդը իր կենդանութեան շրջանին։

(Շարունակելի)